

má býti dosaženo rozsudkem, a ne k pouhému zamezení, by soudní vymáhání neb uskutečnění nároku nebylo zmařeno nebo značně stíženo. Avšak nepřiléhá ani podmínka Šu 381 čís. 2 ex. ř., která by za stavu věci ještě mohla přijíti v úvahu, totiž, že prozatímního opatření by bylo třeba k odvrácení nenahraditelné škody. Dle smlouvy, již se navrhovatelka dovolává, má jí odpůrkyně platiti za každou objednávku strojů určitou premii. A o tu navrhovatelce dle obsahu podání ze dne 8. června 1926 hlavně jde. Ale, i kdyby se přihlíželo k případné další škodě, vzešlé porušením smluvených zákazů soutěže, která ovšem v návrhu není ani přibližně vymezena, neosvědčila navrhovatelka nijak, že by tato škoda byla nenahraditelnou, naopak připustila sama, že majetkové poměry odpůrkyně jsou takové, že jistota 100.000 Kč prvním soudem jí uložena, nic pro ni neznamená a navrhla, by byla zvýšena na 500.000 Kč. Pokud jde o nároky, by odpůrkyně vedla zvláštní rejstřík o přijatých objednávkách a dovolila navrhovatelce nahlédnouti do účetních zápisů o prodeji přístrojů, pro něž jí byla udělena smlouvou licence, platí o nich totéž, co bylo již řečeno. I kdyby odpůrkyně rejstřík onen dosud nevedla a kdyby byla navrhovatelce odepřela nahlédnouti do účetních zápisů, nebyly by tím tyto její nároky ohroženy, nýbrž přímo již odepřeny a porušeny, a mohla by se navrhovatelka domáhati jich splnění jen sporem, tak jak také učinila. Ztráty těchto nároků netřeba se obávat již se zřetelem k předpisům čl. 28 a 33 obch. zák.

### Čís. 6497.

**Automobily (zákon ze dne 9. srpna 1908, čís. 162 ř. zák.).**

Majitel nákladního automobilu ručí rukou společnou a nerozdílnou za zavinění osob, jichž používá při provozu automobilu, i tehdy, jest-li posuzovati nárok na náhradu podle občanského zákoníka (§ 8 aut. zák.).

Ušlým ziskem jest poškozenému hospodáři, že nemohl nadále vykonávati práce sám, nýbrž byl nucen svěřovati je čeledínu.

Okolnosti směrodatné pro výši bolestného. Vyměření bolestného na základě zjištěného skutkového podkladu jest věcí právního posouzení.

(Rozh. ze dne 18. listopadu 1926, Rv I 295/26.)

Žalobce byl těžce poraněn nákladním automobilem žalovaných. Žalobě o náhradu škody vyhověl procesní soud první stolice potud, že přiznal žalobci kromě jiných položek, jež tu nepřicházejí v úvahu, bolestné 30.000 Kč a ušlý výdělek 12 Kč 50 h denně. O d v o l a c í soud vyhověl odvolání žalovaných potud, že přiznal žalobci bolestné pouze 24.000 Kč. N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání ani té ani oné strany.

### D ů v o d y:

Lichou jest námitka, že nebylo užiti na případ, o nějž jde, zákona ze dne 9. srpna 1908, čís. 162 ř. z., poněvadž jde o silostroj nákladní,

který za pravidelných okolností na rovině a bez nákladu nedosahuje rychlosti vyšší 20 km za hodinu (§ 5 cit. zák.), nýbrž, že bylo užiti občanského zákoníka. Nehledíc k tomu, že žalovaní dle zjištění nižších soudů ani nedokázali, že v den úrazu silostroj byl opatřen úředním osvědčením, vyznačujícím tuto nejvyšší rychlost, nezměnilo by se na věci ničeho, i kdyby bylo užito ustanovení občanského zákoníka, ježto dle §u 8 cit. zák. ručí majitel silostroje rukou společnou a nerozdílnou za zavinění osob, jichž užívá při provozu silostroje i tehdy, je-li posuzovati nárok na náhradu dle zákona občanského.

Co do jednotlivých nároků, jež byly žalobci přisouzeny, vytýkají žalovaní, že nesprávně odvolací soud přiznal žalobci 12 Kč 50 h denně jako náhradu škody, kterou mu čeledín způsobí na povozech a postrojích. Dle názoru žalovaných nemá tento přisudek opory v zákoně, poněvadž prý tu jde o škodu, způsobenou třetí osobou, kterou tato nahraditi byla by povinna. Leč žalovaní přehlíží, že tu nejde o škodu způsobenou zaviněním a bezprávným jednáním, jejíž náhradu by žalobce mohl podle 30. hlavy obč. zák. požadovati, nýbrž o část ušlého výdělků, o náhradu toho, co žalobci dle zjištění nižších soudů tím ušlo a ujde, že čeledín při provozování živnosti neužívá oné šetrnosti a pozornosti, jaké užívá hospodář při osobním provozování živnosti.

Co do výše bolestného pokládají se obě strany za stíženy. Žalovaní tvrdí, že 24.000 Kč neodpovídá útrapám a újmě, jež žalobce vytrpěl, že jest bolestné v této výši neoprávněným obohacením se žalobce. Tento naproti tomu vytýká, že odvolací soud nesměl snížit přiznaných 30.000 Kč, poněvadž nebyly v druhé stolici provedeny nové důkazy, na jichž základě mohl odvolací soud dospěti k novému přezkoumání. Než ani ta, ani ona strana není v právu. Bolestné má poškozenému jediné umožniti, by si opatřil příjemnosti, které mu vyváží útrapy, jež vytrpěl. Nepříjemné pocity a pocity libé jsou však povahy subjektivní a není ani objektivního měřítka, by pocity bolesti byly vyjadřovány určitou částkou peněžitou. Soudu lze toliko na základě zjistitelných skutečností, totiž dosahu poškození, trvání zhojení, míry bolesti a jejich trvání, hospodářských poměrů a obvyklých životních potřeb poškozeného, dle volného uvážení po rozumu §u 273 c. ř. s. určití částku, která mu umožňuje, by si zjednal takové příjemnosti, které jinak nepatří k jeho obvyklému způsobu života, aniž by však byl zároveň bezdůvodně obohacen. Z napadeného rozsudku nelze seznati, že odvolací soud nevzal zřetel na veškeré tyto závažné skutkové okolnosti a že nepostupoval, jak uvedeno. Dospěl-li však odvolací soud tímto způsobem k přesvědčení, že 24.000 Kč je přiměřeným bolestným, neporušil tím zásady bezprostřednosti řízení. Mylným jest názor, že tu jde o skutková zjištění; vyměření bolestného na základě zjištěného podkladu skutkového jest věcí právního posouzení. Nelze ani důvodně tvrditi, že bylo bolestné v této výši vyměřeno na újmu žalobcovu příliš nízko, ani na újmu žalovaných příliš vysoko. To tím méně, když k odůvodnění svého tvrzení žalobce se dovolává toliko útrap duševních, jež nelze nikterak přezkoumati, a žalovaní berou v pochybnost správnost přesvědčení odvolacího

soudu o velikosti a trvání bolesti, k němuž dospěl na základě neodporovatelných skutkových zjištění prvního soudu, převzatých odvolacím soudem.

### Čís. 6498.

**Tříměsíční lhůtu §u 158 obč. zák. nelze počítati teprve od okamžiku, kdy se opatrovnícký soud choromyslného manžela matky dítěte dozvěděl o narození dítěte.**

(Rozh. ze dne 18. listopadu 1926, Rv I 781/26.)

Žaloba opatrovníka choromyslného Karla U-a o výrok, že Alžběta U-ová není manželským dítětem opatrovancovým, byla oběma nižšími soudy zamítnuta, odvolacím soudem z těchto důvodů: V uvážení zjištěných skutečností, najmě, že nezl. děcko Alžběta U-ová narodilo se dne 17. června 1920, že Karel U. byl již usnesením okresního soudu ze dne 13. října 1921 za opatrovníka svého choromyslného syna jmenován a dne 11. listopadu 1921 do slibu vzat, že tento opatrovník žalobu na oduznání manželského původu nezl. Alžběty podal teprve dne 16. února 1925 a ve sporu mimo to přiznal, že se o narození nezl. Alžběty dozvěděl již na podzim 1921, sdílí odvolací soud právní názor prvního soudu, že žalobce dne 16. února 1925 nebyl již oprávněn oduznání manželského původu děcka žalobou uplatňovati, neboť tříměsíční lhůta zákonem k tomu určená dávno již uplynula. Názor ten odpovídá i doslovu i úmyslu §u 158 obč. zák., a vývody odvolání, že rozhodnou jest doba, kdy opatrovnícký soud o narození dítěte se dozvěděl, jsou v příkrém rozporu s tím, co zákon výslovně stanoví. Z cit. předpisu zákona též vyplývá, že rozhodným činitelem je pouze nabytí vědomosti o narození dítěte, nikoli však dojití zprávy o tom, že děcko zapsáno jest jako manželské, neboť to právě jest povinností manžela (jeho zástupce), by o obsahu matrikového zápisu znalost si zjednal.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

### Důvody:

Není opodstatněn dovolací důvod čís. 4 §u 503 c. ř. s. Dovolatel spatřuje nesprávné posouzení právní v tom, že odvolací soud nepočítá tříměsíční lhůtu § 158 obč. zák. od okamžiku, kdy se opatrovnícký soud choromyslného žalobce dozvěděl o narození žalovaného dítěte a kdy mu teprve bylo umožněno, by dal opatrovníku příkaz ku podání žaloby. Tento právní názor dovolatelův nelze však srovnati s doslovem § 158 obč. zák. Podle tohoto, stal-li se muž před uplynutím lhůty k odporu duševně chorým, může vykonati právo k odporu jeho zákonnitý zástupce do tří měsíců po obdržené zprávě, nebo, věděl-li zákonnitý zástupce o narození dítěte již dříve, do tří měsíců po svém ustanovení. Podle § 3 cís. nařízení ze dne 28. června 1916 čís. 207 ř. z., kdo jest úplně zbaven svéprávnosti, rovná se co do způsobilosti jednati dí-